

JÓZEF ZIĘBA
ur. 1932; Powursk, Wołyń

Tytuł fragmentu relacji	Twórczość młodych poetów lubelskich
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin; po 1944 roku
Słowa kluczowe	Związek Literatów Polskich Józef Zięba katolicki Uniwersytet Lubelski KUL Stepek Zbigniew Koło Młodych środowisko literackie młodzi poeci poezja

Twórczość młodych poetów lubelskich

Myśmy pod hasłem „Atlantydy” wysłali kilka zestawów wierszy na konkurs, który ogłosiło Koło Młodych przy Związku Literatów Polskich. To Koło niezbyt pręźnie funkcjonowało, jeszcze początkowo było w duchu socjalizmu. Odnowił je Zbyszek Stepek z wyższego roku z polonistyki. On chciał jakoś skłonić piszących kolegów, żeby się ujawnili i został ogłoszony konkurs. Myśmy tak trochę prowokująco wysłali chyba z 12 tych zestawów - bo jeden autor mógł nawet kilka zestawów wysłać na konkurs pod hasłem „Atlantyda”. I kolejne „Atlantydy” wpływały do Związku Literatów. Trochę to niepokój wzbudziło, czy to nie jest prowokacja polityczna - bo ktoś tam skojarzył Atlantydę z Paktem Atlantyckim. Później się dowiedziałem, że pootwierano koperty przed daniem prac do oceny, i okazało się, że to nie jest prowokacja. Ogłoszony został wynik, to już był rok chyba '56-ty. Pierwszej nagrody nie było, Piotrek Kuncewicz otrzymał drugą nagrodę, ja również drugą, potem takie równorzędne wyróżnienia były. Mieliśmy taki wspólny wieczór autorski laureatów w Klubie Pracowników Prasy, Książki i Kultury, następnie przekształconym na „Norę”. I zaproszono nas na spotkanie w Związku Literatów, na Granicznej - to było takie jak gdyby oficjalne uznanie tej grupy „Atlantyda”. Ona oczywiście przestała później funkcjonować jako grupa, niektórzy wyjechali, kilka osób zostało w Lublinie, niektórzy publikowali w „Kamienie”, ja też już miałem jakiś artykuł w „Kamienie”, a więc już nazwiska były troszkę znane.

Nam przyświecała awangarda krakowska, czytaliśmy teksty, czytaliśmy „Ocalenie” Miłosa. To była atrakcja dość duża, bo wiedzieliśmy, że Miłosz wybrał wolność. Mieliśmy profesorów z Wilna: profesor Zgorzelski, Sławińska, a więc związki z „Żagarami”, czytaliśmy żagarystów. Oczywiście i Czechowicz się pojawił wówczas, ale bardziej awangarda krakowska. Entuzjazmowałem się tomem esejów Peipera „Tędy”- on wytyczał jakąś drogę, Brzękowskim. Czesław Miłosz dostępny był w bibliotekach KUL- owakich, przede wszystkim ten tom „Ocalenie”. Był tak zakład „Borowianum”- to był księgozbiór profesora Borowego, przywieziony z Warszawy na KUL, odrębna sala była. On był i historykiem literatury i zwłaszcza krytykiem literackim, głównie okresu międzywojennego, zgromadził czasopisma i tomiki wierszy, często dedykacje tam były. Do tego „Borowianum” wpuszczano tylko studentów. Chyba pierwszego i drugiego roku nie wpuszczano, tylko trzeci, czwarty, tak dla wtajemniczonych. I myśmy z tych półek wyciągali tomiki wierszy, jakieś prace krytyczno - literackie, rozprawy tam się czytało, dyskutowaliśmy na ten temat. Ten

program awangardowy był wyraźnie opozycją do socrealizmu, który był już mocno atakowany. O jakimś programie społecznym nawet nie myśleliśmy. Taki program społeczno- polityczny był programem tak zwanych „pryszczatych”. To całe pokolenie było: Woroszyński, Braun, chyba i Kapuściński też do nich należał. Więc to była taka młoda grupa poetów mocno zaangażowanych politycznie w program budowy socjalizmu. Taki tomik „Wiosna sześciolatki” się ukazał. Później jak wiadomo i Woroszyński, i jego koledzy zmienili swój program i stali się opozycją. Ale w tym czasie była to grupa - no lata koniec 40-tych, początek 50- tych. Natomiast na KUL-u raczej interesowaliśmy się poetami Powstania Warszawskiego: Gajcy był właśnie wydany w PAXie. Poza tym PAX wydał chyba w 54-tym roku taką antologię „W każdej chwili wybierać muszę”, i tam się znalazły wiersze między innymi i Herberta, i nie wiem, czy Białoszewski tam był, Chrzanowskiego, kilka osób z KUL-u, trochę ze starszego rocznika, Anna Markowa chyba tam swoje utwory zamieściła, Eismont.

Data i miejsce nagrania	2005-10-19, Lublin
Rozmawiał/a	Dominika Jakubiak
Transkrypcja	Dominika Jakubiak
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"